

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobců: **a) K. O., b) K. V., c) nezl. K. L.**, všichni zast. JUDr. Janem Konečným, advokátem se sídlem v Praze, Oldřichova 273/13, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2004, sp. zn. 48 Az 196/2004, 48 Az 197/2004, 48 Az 220/2004,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2004, sp. zn. 48 Az 196/2004, 48 Az 197/2004, 48 Az 220/2004, **se zrušuje.**
- II.** Věc **se vrací** Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Výše citovaným kasační stížností napadeným rozsudkem zamítl Krajský soud v Praze žaloby žalobců proti rozhodnutí žalovaného ministerstva vnitra ze dne 12. 7. 2004, č. j. OAM-1078/VL-07-P17-2004, rozhodnutí ze dne 12. 7. 2004, č. j. OAM -1075/VL-07-P17-2004 a rozhodnutí ze dne 4. 10. 2004, č. j. OAM-2728/VL-01-P17-2004. Těmito rozhodnutími žalovaného nebyl žalobcům udělen v České republice azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo vysloveno, že se na ně nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podali žalobci (dále jen „stěžovatelé“) včas kasační stížnost.

Stěžovatelé podávají kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelé namítají, že jim rozsudek nebyl nikdy doručen a krajský soud porušil při doručování ustanovení § 42 odst. 5 s. ř. s., když uplatnil fikci doručení podle § 46 odst. 4 o. s. ř. a rozsudek tak nabyl nesprávně právní moci 10. 12. 2004. O existenci rozsudku se stěžovatel dozvěděl až dne 30. 12. 2004 na základě upozornění pracovnice žalovaného v pobytovém středisku B. p. B. Stěžovatel má za to, že mu rozsudek nebyl platně doručen a řízení před krajským soudem nebylo dle jeho názoru dosud pravomocně skončeno. V době, kdy byla nastolena fikce doručení se stěžovatelé nezdržovali na adrese pobytového střediska.

Za další vadu řízení označili stěžovatelé postup soudu dle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., kdy ve věci nebylo nařízeno jednání, ačkoliv s takovýmto postupem nevyjádřili souhlas, resp. nikdy neobdrželi výzvu předsedy senátu. Tímto dle stěžovatelů došlo k porušení práva na spravedlivý proces, neboť nebyla aplikována zásada ústnosti.

Stěžovatelé navrhují rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení. Současně požádali o ustanovení právního zástupce a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti vyjádřil dne 14. 1. 2005, kdy ve svém podání uvedl, že kasační stížnost byla podána opožděně. K ostatním námitkám procesního charakteru se žalovaný nevyjádřil. Navrhl kasační stížnost odmítnout případně zamítnout a odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznat pro jeho nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 109 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelů žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Kasační stížnost stěžovatelů se opírá se důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Vady předchozího řízení před soudem spatřují stěžovatelé v tom, že jim nikdy nebyl doručen rozsudek krajského soudu a řízení tak před krajským soudem nebylo pravomocně skončeno a dále v postupu, kdy soud nenařídil jednání ve věci, přesto, že pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky.

Dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je důvodem podání kasační stížnosti nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé.

Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou spočívající v absenci doručení rozsudku stěžovatelům.

Z předloženého spisového materiálu vyplývá, že kasační stížností napadený rozsudek byl stěžovatelům doručován na adresu PoS B. p. B., kde byli stěžovatelé v době doručování nahlášeni k pobytu. Stěžovatelé nebyli v pobytovém středisku zastiženi a proto byly zásilky dne 30. 11. 2004 uloženy. Krajskému soudu se poté vrátily s tím, že nebyly vyžádány. Za použití fikce doručení od uplynutí úložní lhůty pak soud dovodil nabytí právní moci rozsudku dne 10. 12. 2004. Ze spisového materiálu je dále zřejmé, že v době, kdy bylo písemné vyhotovení rozsudku doručováno stěžovatelům do PoS B. p. B., byli tito na propustce a v pobytovém středisku se nezdržovali. Za této situace tak nebyly naplněny podmínky pro naplnění fikce doručení.

Stěžovatelé se o rozsudku dozvěděli až dne 30. 12. 2004 od pracovnice žalovaného v pobytovém středisku PoS B. p. B. Kasační stížnost podali dne 4. 1. 2005. Krajský soud po podání kasační stížnosti doručil rozsudek stěžovatelům znovu, a to na adresu D. Ch. v L., D. n. 10. Stěžovatel O. K. převzal rozsudek na této adrese dne 17. 2. 2005, stěžovatelka K. V. dne 21. 2. 2005. Nezletilému L. K. byl rozsudek doručován k rukám zákonné zástupkyně-matky V. K. Tento byl doručen uplynutím úložní doby 28. 2. 2005, když zásilka nebyla vyžádána. Stěžovatelé po řádném doručení rozsudku kasační stížnost již dále nedoplňovali.

Z výše uvedeného je zřejmé, že nedostatek spočívající v absenci řádného doručení stěžovatelům byl v projednávané věci postupem soudu odstraněn. K tomuto Nejvyšší správní soud poznamenává, že absence řádného doručení rozsudku zakládá nedostatek podmínky řízení o kasační stížnosti, avšak jde o nedostatek odstranitelný. Samotná tato skutečnost (vada doručení) není bez dalšího důvodem k odmítnutí kasační stížnosti pro předčasnost /§ 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s./.

Vadu řízení před soudem stěžovatelé taktéž spatřují v tom, že soud nenařídil jednání ve věci. Pro tento postup dle jeho názoru nebyly splněny podmínky, soud stěžovatelům nedoručil příslušnou výzvu a soud tak rozhodl bez jednání pouze na základě souhlasu žalovaného. Tím bylo dle stěžovatelů porušeno právo na spravedlivý proces a porušena zásada rovnosti stran v procesu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal předmětnou námitku stěžovatele a došel k závěru, že podmínky pro rozhodnutí bez nařízení jednání v daném případě splněny nebyly.

Dle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhl nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

V řízení o žalobě stěžovatele K. O. vedené u krajského soudu pod sp. zn. 48 Az 196/2004 výzvu ve smyslu výše citovaného ustanovení krajský soud učinil součástí výroku č.

2 usnesení č. j. 48 Az 196/2004 - 8 a zaslal stěžovateli na adresu PoS B. p. B. Protože stěžovatel nebyl v místě doručení zastížen, byla zásilka uložena dne 1. 10. 2004 na poště. Stěžovatel si zásilku nevyžádal a tato byla doručena uplynutím 3denní úložní lhůty dne 4. 10. 2004. Obdobně krajský soud postupoval v řízení o žalobě stěžovatelky K. V., kdy usnesení shodného obsahu ze dne 20. 9. 2004, č. j. 48 Az 197/2004 - 9 doručil fikcí dne 4. 10. 2004. V době doručování se oba výše zmiňovaní stěžovatelé v místě doručení dle evidence MV zdržovali a proto byly naplněny podmínky pro náhradní doručení ve smyslu ustanovení § 42 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ve znění platném do 31. 12. 2004, na nějž odkazuje ustanovení § 42 odst. 5 s. ř. s.

Na výzvy krajského soudu se stěžovatelé ve stanovené dvoutýdenní lhůtě nevyjádřili.

Ze spisového materiálu však již nevyplývá, že by soud poučil ve smyslu ustanovení § 51 s. ř. s. taktéž stěžovatele nezl. K. L. v řízení o žalobě vedené pod sp. zn. 48 Az 220/2004. Jménem nezletilého stěžovatele podala žalobu matka V. K. Ve spise absentuje příslušné poučení stejně jako doklad o doručení.

Jak již tento soud judikoval ve svém rozhodnutí č. j. 6 Azs 28/2003 - 59 ze dne 11. 11. 2004 „účastníku nelze upřít právo na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti vyjádřit se k věci (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Rozhodl-li soud o věci bez nařízení jednání, aniž žalobci řádně doručil výzvu k vyslovení souhlasu s takovým postupem (§ 51 s. ř. s.), došlo v řízení k vadě, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a je proto důvodem pro jeho zrušení [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]“.

Krajský soud výše uvedeným postupem, kdy nedoručil výzvu jednomu ze stěžovatelů a rozhodl o věci bez nařízení jednání, zatížil řízení vadou, pro které je nutné napadený rozsudek zrušit.

Řízení před krajským soudem je dále stiženo vadou, ke které Nejvyšší správní soud přihlédl nad rámec kasačních námitek stěžovatelů ve smyslu ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. spočívající v nedoručení usnesení o spojení věcí 48 Az 196/2004, 48 Az 197/2004 a 48 Az 220/2004 ke společnému projednání a rozhodnutí stěžovatelům.

Dle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Dle ustanovení § 39 odst. 1 s. ř. s. může předseda senátu usnesením spojit ke společnému projednání samostatné žaloby směřující proti těmto rozhodnutím anebo proti rozhodnutím, která spolu skutkově souvisejí.

Dle § 55 odst. 1 s. ř. s. se usnesení vyhláší veřejně, je-li učiněno při jednání. Usnesení, které není třeba doručovat a není součástí protokolu o jednání, obsahuje pouze stručné označení věci, výrok a údaj o dni vydání.

Dle odstavce třetího se pak písemné vyhotovení usnesení doručuje účastníkům a osobám na řízení zúčastněným jen tehdy, končí-li se jím řízení, jinak jen tomu, komu se jím ukládá povinnost nebo je-li to nutné pro vedení řízení.

Usnesení o spojení věci je dle judikatury Nejvyššího správního soudu rozhodnutím, jímž se pouze upravuje vedení řízení [§ 104 odst. 3 písm. b), § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] a nelze proti němu podat kasační stížnost.

Ustanovení § 55 odst. 3 s. ř. s. ukládá soudu povinnost doručovat usnesení účastníkům a osobám zúčastněným na řízení také tehdy, je-li to nutné pro vedení řízení.

V projednávané věci krajský soud přesto, že nenařídil jednání ve věci, vyhlásil usnesení o spojení věci ke společnému projednání a rozhodnutí v rámci „protokolu o vyhlášení rozsudku“ ze dne 3. 11. 2004. O skutečnosti, že věci byly spojeny ke společnému projednání, nebyli stěžovatelé nijak vyrozuměni, když vyhlášení předmětného usnesení nemohli být přítomni – soud nenařídil jednání ve věci, předmětné usnesení jim nebylo doručeno a taktéž výrok o spojení věci krajský soud neučinil součástí rozsudku. Stěžovatelé tak v daném případě neměli možnost seznat tuto skutečnost z žádného z úkonů soudu. Za dané situace bylo na místě aplikovat ustanovení § 55 odst. 3 s. ř. s. a usnesení o spojení věci stěžovatelům doručit.

Postup krajského soudu, kdy nenařídil ve věci jednání, přesto, že pro tento postup nebyly splněny zákonné podmínky a stěžovatele nevyrozuměl o spojení věci, zakládá dle názoru Nejvyššího správního soudu vady řízení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto mu nezbylo než dle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit napadený rozsudek Krajského soudu v Praze a vrátit věc k dalšímu řízení.

V novém řízení krajský soud odstraní vytýkané vady řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodně příslušný krajský soud ve svém novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 21. července 2006

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu